

ВІДГУК

*офіційного опонента, кандидата юридичних наук, доцента Сокуренко
Олени Анатоліївни на дисертацію Грицик Олени Федорівни на тему:
«Адміністративно-правовий механізм реалізації заходів для забезпечення
належних умов діяльності суду керівником апарату суду», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 –
адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап розвитку судової системи України характеризується глибокими трансформаційними процесами, які охоплюють як законодавчий, так і організаційно-управлінський рівень. У центрі цих змін перебуває проблема створення належних умов діяльності судів, адже саме від ефективності їх організаційного забезпечення залежить доступ громадян до правосуддя, дотримання принципу верховенства права та довіра суспільства до судової влади. Водночас роль керівника апарату суду у цій системі досі залишається недостатньо дослідженою, хоча його управлінські рішення прямо впливають на якість функціонування суду, оптимальне використання ресурсів і кадровий потенціал.

Тому обрана дисертанткою тематика відображає не лише науковий інтерес, а й практичну необхідність формування цілісного адміністративно-правового механізму забезпечення діяльності судів. Вона є особливо значущою з огляду на євроінтеграційний курс України, який передбачає запровадження стандартів ефективності, прозорості та підзвітності у сфері правосуддя. Таким чином, дослідження адміністративно-правового механізму реалізації заходів для забезпечення належних умов діяльності суду керівником апарату суду є важливим як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Його результати можуть сприяти вдосконаленню законодавства, підвищенню ефективності управління апаратом суду та впровадженню європейських стандартів правосуддя в Україні.

Основою на вищезазначеному, вже стає зрозумілим, що обрана для дослідження здобувачем тематика є актуальною та своєчасною.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація є одним із перших комплексних досліджень, у якому на основі системного аналізу чинного адміністративного законодавства, практики діяльності представників судового адміністрування, а також наукової доктрини схарактеризовано особливості реалізації заходів для забезпечення належних умов діяльності суду керівником апарату суду, визначено їх відповідність сучасному етапу державотворення України, а також сформульовано концептуальні засади та практичні рекомендації щодо модернізації адміністративно-правового регулювання у цій сфері. За результатами проведеного аналізу здобувачем сформульовано вагомі наукові положення і висновки.

Так, автором вперше ключовими для забезпечення безперервності, незалежності та доступності правосуддя, з урахуванням воєнних викликів, гуманітарної ситуації та потреб реформування судової системи України, названо сім самостійних напрямів створення належних умов діяльності суду (інституційно-організаційний, матеріально-технічний, фінансовий, нормативно-правовий, інформаційно-комунікаційний, соціально-психологічний та напрям забезпечення доступу до правосуддя), кожен з яких має власне цільове спрямування, систему завдань, суб'єктів та інструментів реалізації. Ми погоджуємося із такою систематизацією, оскільки вона дозволяє комплексно охопити усі аспекти функціонування суду та водночас акцентує увагу на міждисциплінарному підході до організації його діяльності. Важливо, що авторка не лише визначила напрями, а й підкреслила їх самостійність, що унеможливило формальне дублювання завдань і створює підґрунтя для цілісної моделі адміністративно-правового механізму. Такий підхід є цінним не лише в науковому, а й у прикладному вимірі, адже він дозволяє керівникам апаратів судів формувати стратегічні пріоритети залежно від умов конкретної інституції та викликів часу. У цьому контексті особливої ваги набуває соціально-

психологічний напрям, адже підтримка працівників у кризових умовах та формування довіри суспільства до судової влади є не менш важливими, ніж належне фінансування чи нормативно-правова база.

Заслуговує на увагу й розкритий автором наукове розуміння системи суб'єктів створення належних умов діяльності суду, складовими якої визначено: 1) органи державної влади загальної компетенції (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України та інші центральні органи виконавчої влади), які здійснюють нормотворчу, фінансово-бюджетну та контрольну функції, забезпечуючи правове та ресурсне підґрунтя для функціонування судів України; 2) органи та посадові особи судової влади (Державна судова адміністрація України, Вища рада правосуддя, голова суду, керівник апарату суду, а також збори суддів), функції та роль яких є спеціалізованою у контексті організаційного забезпечення діяльності суду; 3) допоміжні суб'єкти забезпечувальної діяльності щодо функціонування суду (органи місцевого самоврядування, державні підприємства, установи зв'язку, сервісні служби, а також громадські організації), які відповідають за інфраструктурну підтримку діяльності суду.

Окрім того, робота містить й інші вагомні науково та практично цінні положення, які заслуговують на визнання.

Основні положення та зміст наукового дослідження. Структура дисертаційної роботи обумовлена його метою та завданням, об'єктом та предметом. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено про зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів; наведено дані про апробацію результатів дослідження; структуру й обсяг дисертації.

Розділ перший «Загальна характеристика адміністративно-правового механізму реалізації заходів для забезпечення належних умов діяльності суду

керівником апарату суду» складається з чотирьох підрозділів, у яких розкрито теоретико-правові засади, організаційні особливості та нормативне підґрунтя діяльності керівника апарату суду щодо забезпечення належних умов функціонування суду.

Розділ другий «Адміністративно-правовий механізм створення належних умов діяльності суду керівником апарату суду» складається з чотирьох підрозділів, у яких висвітлено сутність юридичної природи адміністративно-правового статусу керівника апарату суду; форми та методи його діяльності щодо організації належних умов функціонування суду; особливості практичної реалізації окремих напрямів такої діяльності; а також правові, організаційні та процедурні аспекти його взаємодії з іншими суб'єктами у зазначеній сфері.

Розділ третій «Шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання реалізації механізму створення належних умов діяльності суду керівником апарату суду» складається з двох підрозділів, у яких висвітлено специфіку наявних механізмів контролю та оцінювання ефективності діяльності керівника апарату суду, а також запропоновано науково обґрунтовані напрямки вдосконалення адміністративно-правового регулювання з метою підвищення результативності його управлінської діяльності та належного забезпечення роботи суду.

У висновках дисертації представлено результати проведеного комплексного аналізу адміністративно-правового механізму реалізації заходів для забезпечення належних умов діяльності суду керівником апарату суду, а також окреслено напрями його оптимізації.

Загалом зроблені автором висновки є достатньо обґрунтованими, аргументованими та характеризуються високим ступенем достовірності. У сукупності вони свідчать про цілісність проведеного дослідження.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист, відображені в 7 публікаціях у наукових фахових виданнях України та інших держав. Загальна кількість наукових публікацій, їх теоретична якість відповідає вимогам, встановленим до такого різновиду робіт.

Практична і теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження підтверджується доданими до дисертації актами впровадження у науково-дослідній сфері, освітньому процесі та практичній діяльності.

Зауваження та пропозиції за змістом дисертації. Визначаючи актуальність проведеного автором дослідження, наукову новизну, високий теоретичний рівень, а також практичну значимість результатів, слід зазначити, що окремі положення дисертаційної роботи Олександра В'ячеславовича мають дискусійний характер, а деякі з них потребують додаткової аргументації:

1. У вступі, на нашу думку, недостатньо аргументовано, чому саме дослідження діяльності керівника апарату суду є актуальним для сучасного правового та адміністративного середовища.

2. При формуванні авторкою методів дослідження не зовсім зрозуміло, чому обрано саме ці методи та як вони допомагають вирішити завдання. Так, наприклад, авторкою вказується метод тлумачення юридичних норм, який застосовано при аналізі законодавчих положень, однак не розкрито, у чому саме полягає специфіка його використання та які результати вдалося отримати завдяки застосуванню цього методу. Аналогічно, використання порівняльно-правового методу зазначене, проте залишилося без достатнього обґрунтування того, чому порівнювано саме ці правові системи чи нормативні акти, а не інші, та яку наукову чи практичну новизну це дозволило виявити. Подібна ситуація спостерігається і з системно-структурним методом: його застосування декларується, однак авторка не деталізує, які елементи системи адміністративно-правового механізму аналізувалися та які взаємозв'язки було встановлено. Така неповна конкретизація знижує переконливість методологічного інструментарію, адже не дозволяє у повній мірі простежити логіку переходу від обраного методу до сформульованих наукових висновків.

3. У підрозділі 2.2 частина матеріалу (наприклад, напрями діяльності або форми і методи керівника апарату) могла б бути наочно представлена у вигляді таблиць або схем для кращого сприйняття.

4. У роботі відсутній аналіз досвіду інших зарубіжних країн щодо створення належних умов для роботи судів, крім прикладів Польщі.

При цьому, вищенаведені зауваження істотно не впливають на високі здобутки роботи, що є новим, актуальним та змістовним дослідженням.

Загальний висновок по дисертації. Дисертаційне дослідження, представлене здобувачем, є самостійною завершеною науковою працею, в якому отримані нові, доктринально обґрунтовані результати. Необхідно підтвердити достатній рівень теоретичної обґрунтованості висловлених здобувачем наукових суджень, положень і рекомендацій. Зміст автореферату дисертації повною мірою відображає структуру, хід проведеного дослідження, його основні положення та висновки. Автореферат дисертації не містить положень, які не увійшли до основного змісту роботи. Підсумовуючи вищезазначене можна констатувати, що дисертація Грицик Олени Федорівни на тему: «Адміністративно-правовий механізм реалізації заходів для забезпечення належних умов діяльності суду керівником апарату суду» відповідає вимогам пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її авторка заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

доцент кафедри права та
правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
кандидат юридичних наук, доцент

Олена СОКУРЕНКО

Підпис Олени СОКУРЕНКО засвідчую
Ректор Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
доктор юридичних наук, професор

Євген СОБОЛЬ

